

Ret, nemlig naar der tales om, hvorledes ogsaa den skal have Godtgjørelse, som efter Indfaldelse møder for at give Oplysninger i kriminelle Sager og Politisager, for saa vidt Sagen ikke vedrører ham selv, altsaa almindelige Deponenter for en Ret. Men nu kan man spørge: hvorfor skal der, naar Principet først opstilles, da ikke gives Erstatning for Opholdelsen af Mødepligten, naar det gjælder om Politimyndigheder, som ikke ere Retter eller andre administrative Myndigheder, for hvilke man i Reglen er pligtig at møde, og hvorfor skal der ikke gives Erstatning uden for dette Omraade for en Mangfoldighed af andre Byrder, som paahvile Borgerne i de forskjelligste Retninger, som Retslivet nu een Gang kræver, Taxationsforretninger, Syns- og Skønsforretninger o. s. v. og ligeledes adskillige kommunale Pligter, som maa udføres gratis af de Paagjældende. Hvorfor skal ikke Alt dette vederlægges, naar man først vil gaa ind paa Principet og ikke vil fastholde det Princip, som den ældre Lovgivning kjender og altsaa har vedkjendt sig særlig med Hensyn til Vidnepligten, at den nu en Gang er en Byrde, der paahviler Borgerne overfor hverandre i fælles Interesse, og som den Enkelte maa underkaste sig og bære. — Det forekommer mig endelig ogsaa, at det er en noget vilkaarlig Regel, naar den Godtgjørelse, der her er Tale om, kun skal heds visse af dem, der opfyldte denne Mødepligt, nemlig dem, der leve af personligt Arbejde, og ved Mødet lide Indtægts-tab. Det Sidste kan jeg forstaa, det Første forekommer mig at være en noget vilkaarlig Adskillelse, bortset fra, at jeg finder Formuleringen uklart og ikke kan skjønne rettere, end at det kan faae en meget udstrakt Anvendelse, vistnok langt udover, hvad Forslagsstilleren har tænkt sig, naar der tales om at leve af personligt Arbejde, derunder uaa vel ogsaa indbefattes dem, der leve af Landsarbejde. Jeg formoder, at Forslagsstilleren har ment noget Lignende som det, der i hint Forslag til Nævningelisternes Dannelselse blev omtalt, nemlig de, der leve af deres egne Hænders Gjerning. Der tænkes altsaa paa legemligt, personligt Arbejde; men det er i alt Fald uklart. Hvad selve Distinctionen angaar, forekommer den mig at være vilkaarlig, naar man først vil etablere Principet om, at der skal gives Erstatning. Kommer man til at tage alle disse Konsekvenser og tænker man sig blot, at man vil udvilde Lovgivningen i Retning af alle disse Konsekvenser, bliver der kun tilbage af ugodtgjort Gjerning, som udføres i det Offentliges Interesse, hvad man vil falde Gjerning; men saa bliver det atter

aldeles elastisk eller svævende, hvad der er Grændsen mellem Lønnet Pligt og Gjerning, og Tendenten vil ganske vist komme til at gaa i den Retning, at man indskrænker Begrebet Gjerning meget betydeligt i Betragtning af, at de fleste under disse Omstændigheder ville betaffe sig for at overtage Noget, blot fordi man betegner det som Gjerning. Jeg finde det derfor yderst tvivlsomt, om det er rigtigt paa dette Omraade at gaa ind paa en Forandring i den gjældende Lovgivnings Princip, som selvfølgelig paa den anden Side vil medføre tilsvarende Byrder for dem, til hvis Fordel Vidnepligten udføres. Forslaget omfatter baade private og offentlige Sager. Det vil altsaa for det Offentlige blive en tilsvarende Forøgelse af Omkostningerne ved kriminelle Sager, altsaa en Forøgelse af Udgiften for dem, der maa bære disse Udgifter, formodentlig en ret betydelig Forøgelse, som jeg ikke er i Stand til at overle, og som det i alt Fald vistnok vilde være usikkert, at man kunde danne sig et Billede af, førend man vedtog Forslaget. For Parterne i de private Sager vilde det ogsaa blive en Forøgelse af Sagsomkostningerne, og hvis der var Tale om mange Vidneforsler, vilde det blive en ret betydelig Forøgelse af Processomkostningerne. Hvad enten Parten definitivt i sidste Instans kommer til selv at bære disse, eller han faar den godtgjort af Modparten, bliver det altsaa den ene af Parterne, paa hvem der kommer til at hvile en Forøgelse af de Udgifter, som man ellers i den almindelige Interesse mener, at man snarere burde stræbe hen til at formindste end forøge. Som sagt, dette er almindelige Betragtninger, som ikke for mit Vedkommende skulle indeholde en afgjørende og endelig Udtalelse om, hvorledes jeg vil stemme over Forslaget, men som under alle Omstændigheder forekommer mig tilstrækkelige til at motivere en nøie Overveelse af denne Sag i det Udvalg, som formodentlig vil blive nedsat; thi det forekommer mig, at Forslaget med Rette trænger dertil, idet det her gjælder en Principforandring, som ikke paa nogen Maade kan sammenslides med den Principforandring, som Landsstinget er gaaet ind paa ved det andet Forslag, som den ærede Forslagsstiller har indbragt i Forening med dette.

Schlegel: Det ærede Medlems Slutningsbemærkning gav noget Haab om, at dette Forslag dog ikke helt skal blive slaaet ihjel, men iøvrigt være hans Udtalelser alt andet end gunstige for Forslagets videre Fremme. Jeg tør vist begynde med at ud-